

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold, za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 27. oktobra 1875.

O b s e g: Dva razglaša zadevajoča razdelitev državne podpore. — Popis sedanjega gospodarstva na nekaterih Kranjskih planinah. (Dalje.) — Novi Kranjski panj po Dzierzonovi osnovi. (Dalje.) — Vrh Kríma. (Konec.) — Kaj in kako Kitajci (Kinezi) jedó in pijó. — Mnogovrstne novice. — Policijski komisar. (Dal.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Dva razglaša zadevajoča razdelitev državne podpore.

R a z g l a s.

Za povzdigo sadje- in vinoreje na Kranjskem bode družba kmetijska jej od sl. ministerstva kmetijstva za letošnje leto podeljeno državno podporo z 600 gld. razdelila občinam (soseskam) za napravo drevesnic in trtnic, ljudskim šolam pa za napravo šolskih vrtov, in sicer tako, da bode občinam in šolam dala v denarji primerno pripomoč, šolam pa tudi zbirko vrtarskega orodja, divjakov, drevesic in cepičev.

Občine morajo po svojih županih, šole pa po svojih okrajnih šolskih svetih prošnje za to podelitev zadnji čas do konca prihodnjega meseca novembra podpisnemu odboru po dotični podružnici kmetijski izročiti in v teh pismih natanko dokazati, čemu potrebujejo podpore, kaj mislijo napraviti in da so res podpore potrebne. Krajnim šolskim svetom se pri napravi novih šolskih vrtov ali predrugačenji že obstoječih priporoča v prevdarek vzeti sliko šolskega vrta, kakor jo je prinesel 34. list letošnjih „Novic“ s tem dostavkom, da ono sliko morejo dobiti v pisarnici družbe kmetijske.

Glavni odbor družbe kmetijske Kranjske v Ljubljani 23. oktobra 1875.

R a z g l a s.

Slavno c. k. ministerstvo kmetijstva je za povzdigo planinarstva za tekoče leto privolilo 600 gold. podpore.

Iz tega zaklada se bodo v smislu poduka „Zboljšanje gospodarstva na planinah“ razglašenega v 21. listu „Novic“ leta 1872 podelile podpore po 50 do 100 gold. takim gospodarjem, družbam ali občinam (soseskam), katere skažejo:

1. da so planinska zemljišča ocedili groblja, gruš, grmovja in krivinčastega lesa in to najmanj na 5 oralih skupaj ležeče zemlje;
2. ki so napravili dobre hleve za živino na planini svoji;
3. ki svinjsko pašo ali popolnoma odpravijo ali vsaj na majhen okraj omejijo;
4. ki iz mleka delajo dober sir, in
5. ki močvirni planinski svet na suho denejo.

Prošnjiki za tako podporo naj svoje prošnje z natančnim popisom, kaj in kako so zboljšali svoje planinstvo, potrjene od županstva in fajmoštra svojega kraja, po predstojniku svoje podružnice kmetijske družbe zadnji čas do 30. novembra t. l. pošljejo do podpisane odbora v Ljubljano.

Glavni odbor družbe kmetijske Kranjske v Ljubljani 23. oktobra 1875.

Popis sedanjega gospodarstva na nekaterih Kranjskih planinah.

Iz poročila gosp. Jan. Mesarja, družbi kmetijski poslanega.

(Dalje.)

II.

Nanos nad Vipavo,

4110 čevljev visok, ima zraven nekega Šentvidčanom pripadajočega planinskega kosa še 3 druge poglavitne planinske oddelke, izmed katerih tukaj v misel vzamem najprej:

a) Verlovšče. To planino, ki je lastnina Vipavskega trga, ima zdaj po dražbi za 3 leta v najemu Petrič iz Gradiša proti temu, da odrajuje na leto 800 funtov sira in 185 gold. gotovega denarja. On je zavezan, da ovce iz trga po vsaki poti sprejeti mora na pašo, sicer pa katere hoče in kakor se s kom pogodi. Letos ima zraven Trških tudi še Vrhpoljske, Sanborske in Gradiške, vseh skup 700 zmolznic in 150 jalovih. Navadno odrajuje gospodarjem, kateri mu ovce na pašo dadó in jih molze v planinski dobi od 12. majnika do 14. avgusta, po 9 funtov sira od para, od Kraških ovác pa manj, ki tedaj za mlečni vžitek utegnejo že slabše biti.

b) Planina Lipe je lastnina Poljšaka iz Gradišča, ki jo je pa tudi v najem dal za 3 leta nekemu Kraševcu, ki ima 945 zmolznih in 250 jalovih ovác na paši. Memo Verlovšča je na tej planini zavoljo solnčne lege, tolstejše paše ter krajših in lepših potov mleko toliko bolje, da se iz enake množine pridela znatno več sira.

c) Tudi Ravnik, Ferjančkova planina, katero najemnik Anton Petrič z 870 zmolznimi in 270 jalovimi ovcami vživa, ima, dasiravno slabši kakor Lipe, vendar pa boljšo pašo kakor Verlovšče.

Sploh je gospodarstvo na Nanosu v primeri z drugimi planinami prav umno in hvalevredno ne le, ker